

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Φεβρουαρίου-
Μαρτίου 2016.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Το **δημόσιο έλλειμμα 2015** της Πορτογαλίας ανήλθε σε 7,893δισ ευρώ, ήτοι 4,4% επί του ΑΕΠ, έναντι ελλείμματος 7,2% το 2014, ενώ επετεύχθη πρωτογενές πλεόνασμα 0,2% επί του ΑΕΠ. Στόχος του αρχικού Κρατικού Προϋπολογισμού 2015 ήταν δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης του 2,7% επί του ΑΕΠ, ενώ η Κυβέρνηση του Αντόνιο Costa αναθεώρησε τον στόχο σε 3% επί του ΑΕΠ. Κατά τον υπολογισμό του ελλείμματος λαμβάνεται υπόψη η ανακεφαλαιοποίηση με 2,255δισ ευρώ της τράπεζας BANIF, τον περασμένο Δεκέμβριο, οπότε η Τράπεζα της Πορτογαλίας ανακοίνωσε την θέση της τράπεζας σε καθεστώς εξυγίανσης και εν συνεχεία την πώλησή της στην ισπανική Santander. Μη συμπεριλαμβανομένης της ανακεφαλαιοποίησης της BANIF, το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2015 κυμαίνεται σε 3% επί του ΑΕΠ, που σημαίνει μεν επίτευξη του κυβερνητικού στόχου, επισφραγίζει δε την μετάθεση του στόχου εξόδου της Πορτογαλίας από την Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος για το επόμενο έτος. Πάντως, η δημοσιονομική συνέπεια της εξυγίανσης της BANIF ξεπέρασε την αρχική εκτίμηση, που κυμαινόταν σε 1,25% επί του ΑΕΠ, και ανήλθε σε 1,4% επί του ΑΕΠ.

 Ο **Κρατικός Προϋπολογισμός της Πορτογαλίας 2016** ψηφίσθηκε τελικά τον Μάρτιο, με καθυστέρηση λόγω των πολιτικών εξελίξεων στην χώρα και της αλλαγής Κυβέρνησης στα τέλη του 2015. Ο Προϋπολογισμός 2016 αποκαθιστά μερικώς τα εισοδήματα των Πορτογάλων μετά από τις περικοπές της προηγούμενης τριετίας, μεταφέροντας το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής στην έμμεση φορολογία. Ειδικότερα, προβλέπεται για το 2016 δημοσιονομική προσαρμογή της τάξης του 0,9% επί του ΑΕΠ, αποσκοπώντας σε δημοσιονομικό έλλειμμα 2,2% επί του ΑΕΠ. Επιπλέον, προβλέπεται μείωση του διαρθρωτικού ελλείμματος έναντι του 2015 κατά 0,3%, σε 1,7% επί του ΑΕΠ. Το πρωτογενές πλεόνασμα προβλέπεται να αυξηθεί σε 2,3% επί του ΑΕΠ, έναντι 0,2% το 2015. Η δημοσιονομική προσαρμογή προκύπτει, κυρίως, από το σκέλος των δαπανών, το ποσοστό των οποίων επί του ΑΕΠ θα μειωθεί κατά 2%. Επίσης, ο Προϋπολογισμός προβλέπει μείωση του δημόσιου χρέους το 2016 κατά 1,1%, σε ποσοστό 127,7% επί του ΑΕΠ. Με βάση τα παραπάνω, η ανάπτυξη της οικονομίας το 2016 θα ανέλθει σε 1,8%. Παράλληλα, προβλέπεται περαιτέρω μείωση της ανεργίας σε 11,3%, έναντι 12,3% το 2015.

Ολοκληρώθηκε στις αρχές Φεβρουαρίου η **τρίτη αποστολή των Θεσμών στην Λισσαβόνα, στο πλαίσιο της μετα-προγραμματικής επιτήρησης/παρακολούθησης της πορτογαλικής οικονομίας**. Οι Θεσμοί συμφωνούν ότι η οπτική της πορτογαλικής Κυβέρνησης είναι υπερβολικά αισιόδοξη και ο στόχος του Προϋπολογισμού μη επιτεύξιμος, χωρίς την λήψη πρόσθετων μέτρων. Ειδικότερα, από τις ανακοινώσεις που εξέδωσαν οι Θεσμοί, καθώς και από τις χειμερινές προβλέψεις της Επιτροπής για την πορτογαλική οικονομία, συγκρατείται ότι, σε γενικές γραμμές, οι Θεσμοί αναγνωρίζουν τα κεκτημένα της Πορτογαλίας, ρητά χάρις στην εφαρμογή του Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής, την επαναφορά της σε ρυθμούς ανάπτυξης και την ανάκτηση της αξιοπιστίας έναντι των αγορών. Ωστόσο, το υψηλό δημόσιο χρέος, παθογένειες και άλλες μακροοικονομικές ανισορροπίες καθιστούν την χώρα ευάλωτη έναντι εξωτερικών κινδύνων. Προς τούτο συστήνεται προσήλωση στην δημοσιονομική πειθαρχία, περαιτέρω μεταρρυθμίσεις και προσοχή δεδομένης της μεταβλητότητας των αγορών.

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας για το **εξωτερικό εμπόριο αγαθών**, κατά το 2015, οι πορτογαλικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,6%. Επίσης, αυξήθηκαν οι εισαγωγές αγαθών κατά 1,9% (όπως και το 2014), με αποτέλεσμα την μείωση του εμπορικού ελλείμματος αγαθών κατά 5,2% σε 10,3δισ€. Το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από εξαγωγές κυμάνθηκε σε 83%. Οι πορτογαλικές εισαγωγές αφορούσαν κατά σειρά φθίνουσας αξίας οχήματα&υλικό μεταφορών, ορυκτά καύσιμα, χημικά, τρόφιμα, είδη πληροφορικής-ηλεκτρονικής-οπτικής, μηχανές&συσκευές, μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών, αγροτικά, φαρμακευτικά, κλπ.. Σχεδόν όλες οι κατηγορίες προϊόντων εμφάνισαν αύξηση εισαγωγών, εκ των οποίων ξεχωρίζουν: υλικό μεταφορών (+19%), φαρμακευτικά (+16%), έπιπλα (+16%), προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (+16%), καπνά (+17%), κ.ά.. Όσον αφορά τις εξαγωγές, αυτές αφορούν μηχανές&συσκευές, οχήματα&υλικό μεταφορών, ορυκτά καύσιμα, κλωστοϋφαντουργικά, κλπ..

Η πορτογαλική Κυβέρνηση παρουσίασε το **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων-ΕΠΜ**, που φιλοδοξεί να σημάνει την επανεκκίνηση της χώρας, βάζοντας τέλος όχι μόνο στην εποχή της πρόσφατης δημοσιονομικής κρίσης, αλλά στην οικονομική στασιμότητα της παρελθούσας 15ετίας. Το ΕΠΜ εστιάζει σε 6 βασικούς πυλώνες δράσης, που θα συμβάλουν στην επίτευξη 3 βασικών στόχων: υψηλότερη ανάπτυξη, καλύτερη απασχόληση, περισσότερη ισότητα. Οι πυλώνες αφορούν σε τομείς όπου απαιτούνται μεταρρυθμίσεις και ειδικότερα: α.την αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού, β.την καινοτομία, γ.την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, δ.τον εκσυγχρονισμό του Κράτους, ε.την κεφαλαιακή ενίσχυση των επιχειρήσεων, και στ.την προώθηση κοινωνικής ισότητας και συνοχής.

Τον Μάρτιο, ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP) εξήλθε 4 φορές στις αγορές, δημοπρατώντας ομόλογα ωρίμανσης 5, 10 και 14 ετών. Συγκεκριμένα, αντλήθηκαν συνολικά 2,2δισ€, με μέσο επιτόκιο 3,138% και 3,362 για ομόλογα 10 και 14 ετών, αντίστοιχα. Επιπλέον, ο IGCP εξέδωσε τον Μάρτιο 6μηνα και 12μηνα έντοκα γραμμάτια, αξίας 1,728δισ€.

Η πορτογαλική Κυβέρνηση κατέληξε σε συμφωνία με την κοινοπραξία Atlantic Gateway για την **μερική αναστροφή της ιδιωτικοποίησης του εθνικού αερομεταφορέα TAP Portugal**. Η συμφωνία περιλαμβάνει την ανάκτηση από πλευράς Κράτους συνολικά ποσοστού 50% της TAP (έναντι 34% βάσει της σύμβασης ιδιωτικοποίησης του περασμένου Ιουνίου), την μείωση του ποσοστού της Gateway σε 45% (έναντι 61%), καθώς και την διάθεση ποσοστού 5% σε εργαζομένους της TAP. Επίσης, προβλέπεται ότι η Gateway μπορεί να εξαγοράσει τυχόν αδιάθετες μετοχές που αναλογούν σε εργαζομένους, ανεβάζοντας την δυνητική κεφαλαιακή συμμετοχή της σε 50%, ενώ το ποσοστό κρατικής ιδιοκτησίας επ' ουδενί δεν μπορεί να ξεπερνά το 50%. Το Κράτος επανέκτησε μέρος των μετοχών που κατείχε η Gateway έναντι 10,93€/μετοχή, όσο δηλαδή ήταν και το αντίτιμο της ιδιωτικοποίησης της TAP τον περασμένο Ιούνιο, επιβαρύνοντας τον Κρατικό Προϋπολογισμό κατά 1,9εκ.€.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇵🇹 Το 2015 οι πορτογαλικές **εισαγωγές υποδημάτων** ανήλθαν σε 690 εκ. ευρώ, αυξημένες κατά 8,6%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Οι εξαγωγές υποδημάτων παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο με το 2014, οπότε είχαν ανέλθει σε επίπεδο ρεκόρ, ξεπερνώντας το 1,9δισ ευρώ, με αποτέλεσμα εμπορικό πλεόνασμα 1,2 δις€. Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο υποδημάτων Ελλάδος-Πορτογαλίας εμφανίζει σταθερά σημαντικό πλεόνασμα υπέρ της Πορτογαλίας. Το 2015, οι ελληνικές εξαγωγές υποδημάτων στην Πορτογαλία μειώθηκαν κατά 9,7%, ξεπερνώντας μόλις τις 180 χιλ. ευρώ, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές υποδημάτων από την Πορτογαλία ανήλθαν σε 5εκ.€, μειωμένες κατά 3% έναντι του 2014. Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο είναι ελλειμματικό για την Ελλάδα, με έλλειμμα της τάξης των 5εκ.€.

🇵🇹 Η πορτογαλική εταιρεία **Lusiteca ενδιαφέρεται για συνεργασία με ελληνικές καραμελοποιίες**. Η εταιρεία Lusiteca δραστηριοποιείται στην παραγωγή και το χονδρεμπόριο καραμέλας, εφοδιάζοντας όλες τις μεγάλες πορτογαλικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ. Η Lusiteca ενδιαφέρεται να εισάγει κρυσταλλική καραμέλα, ιδιωτικής ετικέτας, με ειδικότερο ενδιαφέρον για γεμιστή κρυσταλλική καραμέλα με σιρόπι σοκολάτας και κακάο. Ελληνικές εταιρείες που ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούνται όπως απευθυνθούν στο Γραφείο ΟΕΥ Λισσαβώνας (ecocom-lisbon@mfa.gr).

🇵🇹 Ο Πορτογαλικός Σύνδεσμος Βιομηχανιών και Εμπόρων Καφέ (AICC) εγκαινίασε **σήμα ποιότητας του πορτογαλικού καφέ** «expresso», με σκοπό να διαφοροποιήσει το πορτογαλικό προϊόν, να προβάλει τα ειδικά χαρακτηριστικά του και να διευκολύνει την διείσδυσή του σε διεθνείς αγορές. Πρόκειται για το σήμα «Portuguese Coffee – blends of stories», το οποίο θα τοποθετείται σε όλες τις συσκευασίες εγχωρίως παραγόμενου καφέ.

🇵🇹 Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας για το έτος 2015, ΕΛ.ΣΤΑΤ, ο **όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας-Πορτογαλίας** μειώθηκε κατά 13%, σε 251εκ.€, λόγω της μείωσης κατά 27% των ελληνικών εισαγωγών από την Πορτογαλία. Οι συνολικές ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 9% σε 124εκ.€. Το αποτέλεσμα του εμπορικού ισοζυγίου είναι οριακά ελλειμματικό για την Ελλάδα, κατά 3 εκ.€, ωστόσο το έλλειμμα συρρικνώθηκε κατά άνω του 90% έναντι του 2014. Το σημαντικότερο κατά αξία προϊόν που εξάγει η Ελλάδα στην Πορτογαλία είναι νωπά ψάρια (κυρίως τσιπούρα και λαβράκι). Το 2015 οι ελληνικές εξαγωγές ιχθυηρών ανήλθαν σε 32εκ.€, (26% των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία). Ακολουθούν μηχανές-συσκευές, ελάσματα και ταινίες αλουμινίου, φάρμακα, καπνά, πλαστικά, δημητριακά, ηλεκτρικές μηχανές & συσκευές, τεχνουργήματα χαλκού, συνθετικές ίνες, καθαριστικά προϊόντα, κλπ.

🇵🇹 Προβληματισμό έχει προκαλέσει στην Πορτογαλία η τάση ισπανοποίησης των πορτογαλικών τραπεζών. Ήδη από το 2014 οι ισπανικές τράπεζες κατείχαν το 25% του **πορτογαλικού τραπεζικού κλάδου**, μερίδιο που αυξήθηκε τον Δεκέμβριο 2015 με την απορρόφηση της πορτογαλικής τράπεζας Banco Internacional do Funchal-BANIF από την Banco Santander Totta, θυγατρική της ισπανικής Santander. Επιπλέον, αν και πρόκειται για εξαγορά πολύ μικρότερης κλίμακας, τον Σεπτέμβριο 2015 η ισπανική Bankinter εξαγόρασε το τραπεζικό δίκτυο στην Πορτογαλία της Barclays, η οποία απεχώρησε. Στα ανωτέρω προστίθεται η διαπραγμάτευση ανάμεσα στην ισπανική CaixaBank και την Isabel dos Santos (κόρη του Προέδρου της Αγκόλα και πλουσιότερη γυναίκα της Αφρικής, με εξέχουσα επενδυτική δραστηριότητα στην Πορτογαλία), για την εξαγορά του ποσοστού (18,6%) που η τελευταία κατέχει στην BPI, την τρίτη μεγαλύτερη ιδιωτική τράπεζα της Πορτογαλίας. Επιπλέον, προστίθεται η φημολογία περί ισχυρής ισπανικής υποψηφιότητας για την εξαγορά της NovoBanco, η οποία προγραμματίζεται εκ νέου για τον προσεχή Ιούλιο. Υπό το φως των ανωτέρω και εφόσον επιβεβαιωθεί και το τελευταίο σενάριο, οι ισπανικές τράπεζες θα ελέγχουν το 50% του πορτογαλικού τραπεζικού κλάδου.